

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra NYAARS-MORGEN

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 237.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig04val-shoot-idm140015232508720/facsimile.pdf> (tilgået 08. maj 2021)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

NYAARS-MORGEN.

Den aandelige Oplivelse, Grundtvig ved Begyndelsen af Kirkeaaet 1823—24 havde følt som Præst, da det »gennemlyndede« ham, at »Natten var forgangen, og Dagen kommet nær«, forplantede sig efterhaanden til alle Sider af hans Væsen og fremkaldte et nyt, mægtigt Frembrud af hans digteriske Kraft i Forsommeren 1824, da han skrev Nyaars-Morgen.

Dette klangfulde, indholdsrige Kvad er udsprunget af hans Hjertes Fylde og skrevet ud af en dyb indre Drift, som ikke er hæmmet af nogen Tanke paa, hvorledes det vilde blive modtaget af Samtiden, eller om det overhovedet kunde forstaaes af andre. Det er derfor fyldt af Syner og Billeder, som kun helt kan fattes af dem, der er dybt fortrolige med Digterens tidligere Liv og Tankegang.

Da han bestemte sig til at udgive det, følte han Nødvendigheden at ledsage det med en Forklaring, og derfor skrev han den mærkelige Fortale, som i sig selv er et vigtigt Aktstykke til Grundtvigs Historie.

Endvidere lagde han Plan til en Slags Ordbog over Kvadets Billedsprog, som han kaldte Glar-Øine, men som desværre ikke blev fuldført. Og da Læserne saaledes blev ladt i Stikken, blev Nyaars-Morgen aldrig kendt efter Fortjeneste, fordi det kunde affærdiges som en uforstaaelig Gaadetale.

I Grundtvigs Levetid blev det ikke optrykt. Kun en Del af dets Vers optog han som Før-Spil til Sangværket 1836. — I femte Del af de Poetiske Skrifter udgav Svend Grundtvig Nyaars-Morgen anden Gang og tilsatte Versenumrene og Romertallene over de forskellige Afsnit, der i Originaludgaven kun er adskilte ved en Streg. — I 1901 udkom N. F. S. Grundtvig: Nyaars-Morgen, udgivet med Oplysninger af Hølgar Begtrup, og til denne Udgave maa der her henvises, da Pladsen ikke tillader et Optryk af de oplysende Noter, som dér er tilføjede tiligemed et Udtog af Glar-Øine.

Denne fjerde Udgave af Digtet er et bogstavret Optryk af Originaludgaven, med tilføjede Tal ved de ti Afsnit og de enkelte Vers. I Noterne er der givet en kort Oversigt over Indholdet af hvert Afsnit, som ventelig vil lette Forstaelsen.

I samme Øjemed bør det her nævnes, at den poetiske Tidsregning med »Kveld«, »Nat« og »Morgen«, som gaar igennem hele Digtet, svarer til tre Tidsrum i Digterens og Folkets Liv. Kvelden er Stundingen paa den Dag, der oprandt med Reformationen og slukkedes i Vantroens og Ligegyldighedens Mørke omkring 1814. Natten er det følgende Tidsrum, hvori Grundtvig vaagede ved Studerkammerets Lampe over de gamle Krøniker. Morgenen er Lysningen af den kommende Dag, som Digtet indvarsler.